

Okrugli stol o predloženim izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika

29. siječnja 1999. godine u poslovnoj zgradi tvrtke "Transadria" d.d.
(World Trade Center - kongresna dvorana), Rijeka, Riva Boduli 1

Okrugli stol započeo je u 12 sati. Prema programu okruglog stola najprije članovi Povjerenstva za izradu novele države izlaganja o pojedinim dijelovima Zakonika na kojemu su izravno radili a potom se o predloženoj noveli otvara rasprava.

Prof. dr. sc. Velimir Filipović kao prvi izlagač ističe da se neki ljudi čude zašto ima toliko izmjena i dopuna Zakonika, budući da je Pomorski zakonik donesen prije samo četiri godine. Nekoliko je razloga za nužnost tih izmjena i dopuna. Kao prvo trebalo je ispraviti neke greške koje su se kod donošenja Pomorskog zakonika sa tako velikim brojem članaka napravile. Nadalje, donesene su nove međunarodne konvencije pa je potrebno Zakonik uskladiti sa njihovim odredbama i što je najbitnije, hrvatski pravni sustav se promijenio donošenjem Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, pa je potrebno i te promjene unijeti u novi tekst Pomorskog zakonika. Prof.dr.sc. Filipović ističe da je tekst prijedloga izmjena i dopuna Pomorskog zakonika gotov, pa ujedno moli prisutnog kapetana Babića, zamjenika ministra pomorstva, prometa i veza da kaže što se sa tim tekstom i u kakvoj je zakonodavnoj fazi.

Kapetan Babić zahvaljuje svim članovima Povjerenstva za izradu novele na njihovom radu te ističe da je krajem lipnja 1998. godine ovaj tekst upućen na razmatranje svim ministarstvima, Uredima za pomorstvo, Pravnim fakultetima i drugima. Vlada je obvezala Ministarstvo pomorstva, prometa i veza da izmjene i dopune Pomorskog zakonika idu odmah u proceduru, s tim da Odbor za pomorstvo MPPV-a to još jednom raspravi. S tim u vezi u siječnju 1999. godine Odboru za pomorstvo MPPV-a upućen je prijedlog za održavanje sastanka na kojem bi se raspravljalo o tom tekstu.

Prof. dr. sc. Filipović nastavlja svoje izlaganje navodeći da je on u toku rada na izradi novele Pomorskog zakonika predložio da se pojam našega brodarar ukloni kao centralnu osobu u pomorskom prijevozu, ali je taj njegov prijedlog propao. Profesor Filipović smatra da za takvim brodarom kakvog imamo danas nemamo potrebe, jer imamo brodovlasnika, imamo prijevoznika. Ali taj njegov prijedlog nije naišao na prihvatanje. Drugi njegov prijedlog je prošao, kako ističe profesor Filipović, a to je obvezno osnivanje fonda ograničene odgovornosti kod ograničenja globalne odgovornosti brodarar. Što se tiče pomorskog dobra, ističe prof. Filipović, čini se da je našlo rješenje u novom tekstu zakona. Svi su u roku od tri mjeseca dužni tražiti koncesiju, a oni koji su izgradili nešto na pomorskom dobru mogu steći pravo vlasništva na tome, ali ne i na pomorskom dobru. Tu novu regulaciju omogućio je Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

Prof. dr. sc. Hrvoje Kačić podržava ideju da se Pomorski zakonik prevede na engleski jezik. Odaje priznanje na intervenciju profesora Filipovića na pojam brodarar i daje podršku tom njegovom prijedlogu.

Mr. sc. Dorotea Ćorić pozdravlja sve prisutne i zahvaljuje na mjestu tajnice HDPP. Kada se pristupilo radu na izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika bile su formirane tri skupine, ističe mr.sc. Ćorić, a prijedlozi koji su bili prihvaćeni prihvaćeni su većinom članova Povjerenstva za izradu novela Zakonika. Mr.sc. Dorotea Ćorić navodi da će govoriti o izmjenama i dopunama dijela Pomorskog zakonika koji se odnosi na stvarna prava. Tako je predloženo da se sadržaj pomorske hipoteke proširi i na izvansudsku prodaju broda. U skladu s time ima nekoliko odredbi koje reguliraju tu prodaju. Što se tiče neposredne ovrhe, tj. neposrednog upisa, mišljenje je bilo da se u

zakonu jasno navede koje su isprave ovršne, a koje ne. Prisilna sudska hipoteka je zadržana s time da je promijenjena terminologija. Sustav privilegija koncipiran je u skladu s Konvencijom o pomorskim privilegijama i hipotekama koja je donesena nakon donošenja Pomorskog zakonika. Učinjene su neke izmjene u odnosu na upis brodova - ispravljene su neke greške u tome dijelu Pomorskog zakonika, dok značajnijih novih prijedloga tu nema. Mr.sc. Dorotea Ćorić ističe prijedlog o mogućnosti primjene novih oblika osiguranja, posebno prijenosa vlasništva; stručna grupa je zaključila da to ne bi bilo pogodno kad su u pitanju brodovi, te se upućuje na supsidijarnu primjenu Ovršnog zakona s izuzetkom navedene mogućnosti prijenosa vlasništva.

Budući da je prof. dr. sc. Vojslav Borčić opravdao svoj izostanak sa okruglog stola, gospodin Igor Vio čita njegovo izlaganje o radu na izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika. Povjerenstvo za izradu novele Pomorskog zakonika nije prihvatilo mišljenje da je dosta odredaba suvišno kod ugovora o iskorištavanju pomorskih brodova, ističe prof.dr.sc. Borčić u svom pismenom izvješću. Odredbama o pomorskom teretnom listu dodaje se još sedam članaka prema odluci Povjerenstva koje je ujedno bilo za vraćanje trajanja izvanrednih prekostojnica. Podnesen je i prijedlog za izmjenu nekoliko članaka koji se tiču ugovora o pomorskoj agenciji.

Prof. dr. sc. Drago Pavić ističe da je ovim izmjenama proširena primjena Pomorskog zakonika na neka osiguranja i bolje uređeno područje osiguranih rizika; dopunjena je odredba o mjerodavnom pravu za ugovorno osiguranje. Što se tiče primjene, sada je to cjeloviti sustav transportnog osiguranja. Do sada su se naime sukobljavale odredbe Zakona o obveznim odnosima i Pomorskog zakonika. Sustav pomorskog osiguranja sada je zapravo sustav transportnog osiguranja. Profesor Pavić ističe da je sada suženo pravo na direktnu tužbu koje je ranije postojalo kod svih oblika osiguranja odgovornosti. Povjerenstvo je smatralo da to pravo treba suziti na obvezno osiguranje i pomorce.

Doc. dr. sc. Vesna Tomljenović zahvaljuje na njenom izboru za dopredsjednicu HDPP, kao i za člana Odbora za suradnju s Međunarodnim pomorskim odborom i međunarodno izjednačenje prava HDPP. Docentica Tomljenović ističe da je stručna grupa raspravljala i o izboru mjerodavnog prava. Za određene odnose kao mjerodavno pravo treba primijeniti pravo državne pripadnosti broda, ali potrebno je isključiti ekskluzivnost te odredbe. Dva faktora umanjuju tu odredbu: zakup broda i sve veća primjena zastava pogodnosti. Kada je riječ o radnom odnosu pomoraca, iznesen je prijedlog da prvenstveno treba dati prednost pravu države koje su stranke izabrale, pa onda pravo državne pripadnosti broda. Ta su prava mjerodavna, osim ako se ne ustanovi da je domaće ili pak neko drugo pravo povoljnije za pomorca. Ako pak između stranaka postoji neki pravni odnos, onda se to prenosi i na pomorski radni odnos. Doc.dr.sc. Tomljenović ističe da se pokušala isključiti renvoi.

Dr. sc. Gordan Stanković ističe da su odredbe o privremenom zaustavljanju brodova pretrpjele također izmjene u smislu toga da su izriekom unijete sve tražbine za koje se može tražiti privremeno zaustavljanje brodova. Radna skupina je, ističe dr.sc. Stanković, nastojala tekstualno srediti odredbe koje se odnose na to koje se brodove može zaustaviti. Što se tiče jamstva na temelju kojeg se brod vadi iz arresta, navedene su vrste jamstva; ta lista nije isključiva. Dr.sc. Stanković ujedno ističe da se ne slaže sa izrazom “zadržaj” broda kada se radi o arrestu, jer bi se taj izraz mogao pomiješati sa pravom zadržavanja broda. U odnosu na odredbe o spašavanju izvršene su neke izmjene kojima je cilj bio usklađivanje s odredbama Konvencije o spašavanju iz 1989. godine; tako više ne postoji vađenje stvari kao poseban institut, već je ono u okviru instituta spašavanja.

Nakon održanih izlaganja sudionika Povjerenstva za izradu novele Pomorskog zakonika otvorena je rasprava.

Prof. dr. sc. Vinko Hlača ističe da se ne slaže da treba eliminirati pojam brođara iz našeg Pomorskog zakonika. Ističe značaj pomorskog dobra kao javnog dobra i protiv je mogućnosti stjecanja vlasništva na objektima izgrađenim na tom dobru. Ukazuje na nezakonito provedenu privatizaciju pomorskog dobra.

Prof. dr. sc. Filipović ističe da je Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima dopustio mogućnost da se izradi prijedlog izmjena Pomorskog zakonika koji dopušta stjecanje vlasništva na objektima izgrađenim na pomorskom dobru, ali samo dok traje koncesija.

Gospodin Branko Kundih ističe da problem vidi u participaciji svih nivoa vlasti u upravljanju pomorskim dobrom. Slaže se sa predloženim novim izmjenama koje se odnose na pomorsko dobro.

Kap. Predrag Brazzoduro iz Sindikata pomoraca RH ističe da kada je riječ o pomorcima, navedenim izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika zadovoljen je samo jedan dio problema; treba se više posvetiti radnom odnosu pomoraca. Gosp. Brazzoduro ističe da je definicija člana posade preuska, jer ne pokriva neke situacije kada je član posade brisan iz popisa članova posade i time ujedno isključena odgovornost brođara.

Gosp. Miroljub Mačević ističe da će izmjene i dopune Pomorskog zakonika utjecati na izmjenu sudske prakse. Što se tiče zaustavljanja brođova, događa se da se brod zaustavi, a da je put oslobađanja brođa predug. U praksi se desilo da nema postupka pravnih lijekova kad je položeno osiguranje, jer se tada postupak obustavlja. Prema njegovom mišljenju jedini predmet osiguranja u ovakvim slučajevima može biti ono što može biti predmet ovrhe. Što se tiče ovrhe na brođovima, u praksi se pokazalo da je taj postupak dug i pun procesnih sudskih odluka, a taj bi postupak trebao biti brz da bi zadovoljio svoju svrhu. U odnosu na odgovornost brođara, potrebno je uložiti napor da onaj tko je kriv i odgovara. Neprimjereno bi bilo da štetnik ne odgovara i da se često oslobađa te odgovornosti, odnosno da odgovara netko drugi.

Prof. dr. sc. Ivo Grabovac ističe da je nesporno da je u izmjenama i dopunama korišten pojam prijevoznik, a pojam brođar se upotrebljava kod izuzetih slučajeva. U Pomorski zakonik je vraćen pojam dužne pažnje, a napušten izraz krajnje nepažnje.

Mr. sc. Pave Dević ukazuje na redakcijske greške kod odredbi o ugovoru o gradnji brođa na koje bi trebalo obratiti pažnju.

Mr. sc. Marija Pospišil-Miler podržava rješenja u prijedlogu novih izmjena i dopuna Pomorskog zakonika što se tiče mjerodavnog prava. Ističe da je "Mare nostrum" dobio kasno tekst prijedloga izmjena i dopuna, pa je dao primjedbe na samo neke dijelove nacrt, te upućuje pitanje kap. Babiću što će biti s tim njihovim primjedbama i kakva je daljnja procedura ako ministarstva ili druge institucije budu imali primjedbe na predloženi tekst.

Kap. Babić, zamjenik ministra pomorstva ističe da će se nakon prvog čitanja u Saboru opet sastati radne grupe.

Gosp. Slobodan Aničić, "Jadroplov" Split, smatra da neće biti lako prevoditi Pomorski zakonik na strani jezik, jer tek kada prevodite zakon vidite da je osnovna konstrukcija zakona problematična i za to navodi primjer izraza "plovidbeni odnosi".

Okrugli stol završen je u 14,30 sati.